

Дисципліна «ІСТОРІЇ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ»

III курс, VI семестр

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво»

Хорове диригування, Оперно-симфонічне диригування.

Освітній ступінь «Бакалавр»

Викладачка – **докторка мистецтвознавства, професорка**
ЖАРКОВА ВАЛЕРІЯ БОРИСІВНА

SYLLABUS

Дисципліна «Історія західної музики» є важливою складовою професійної підготовки сучасного музиканта, адже діяльність музиканта-виконавця в сьогоденному світі, відкритому для взаємодії різних мистецьких традицій, вимагає чітких уявлень щодо етапів розвитку музичного мистецтва, визначальних чинників формування принципів музичного мислення в різні епохи, їх унікальних (національних) та типологічних (загальноєвропейських) проявів в музичній культурі. Тож, навчальну програму VI семестру розділу «Історія західної музики» складено із урахуванням найвизначніших досягнень європейської гуманітарної науки. Курс висвітлює широку панораму сучасних оцінок визначальних музичних подій та артефактів від першої половини ХХ до початку ХХІ століття і вводить студентів у коло актуальних проблем сьогодення. В такий спосіб, музичні явища, віддалені в часі та просторі, включаються в поле переживань та уявлень сучасної людини, а музичні події сучасного світу знаходять своє «відображення» в процесі усвідомлення історичного минулого.

* МЕТА КУРСУ:

- розкрити історичну детермінованість принципів музичного мислення у західноєвропейській культурі різних епох і відтворити особливості життя Ното Musicus в кожному епоху. Це дає змогу відчувати минуле як актуальну сучасність, зануритись у «живу історію», яку наповнюють аромати, смаки, настрої Людини Музичної різних століть, а також дозволяє по-новому бачити завдання Ното Musicus у сучасному світі.

* ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:

Заняття проводяться у змішаній формі (он-лайн, оф-лайн), включають лекційні та семінарські години, а також відео-записи лекцій, презентацій та допоміжних матеріалів на платформі **Google Клас** у відповідних тематичних блоках.

Поточні питання та обговорення здійснюються у стрічці **Google Клас** чи у груповому чаті **Telegram**.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

Письмові роботи, тести виконуються виключно **самостійно** у зазначений термін на платформі **Google Клас**. Для цього необхідно зареєструватися на платформі **Google Клас** під своїм повним ім'ям та вчасно надсилати всі необхідні форми робіт. Це дозволяє кожному студенту завжди бачити баланс своїх балів та мати коментар педагога щодо якості виконаного завдання.

У разі виявлення фактів порушень доброчесності чи конфіденційності (використання допоміжних джерел – якщо це не передбачено умовою завдання, списування, передача третім особам матеріалів курсу чи контрольних завдань/тестів) роботи усіх причетних **дискваліфікуються** і інформація про порушників надається до деканату у доповідній записці.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для бакалаврів у шостому семестрі третього року навчання.

У другому семестрі курс триває 20 тижнів (20 годин лекційних та 20 годин семінарських і практичних завдань) та закінчується **іспитом**.

Для отримання оцінки в семестрі необхідно опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестами, взяти участь у кейс-семінарах та обговоренні проблемних питань на практичних заняттях та скласти іспит. Підсумок балів в кінці семестру відбувається із розрахунку всіх форм робіт, представлених на платформі **Google Клас**, тому **реєстрація в своїй групі та виконання завдань в Google Клас протягом семестру є обов'язковою вимогою**.

*** Структура курсу має наступні складові:**

Структурний елемент	Зміст	Максимальна Кількість балів
Лекція	Форма заняття, призначена для викладення педагогом найбільш проблемних фундаментальних положень курсу.	-
Тест (2 тести в семестрі)	Проведення опитування з використанням Web додатку Quizizz у Google Classroom для онлайн-тестування та автоматичного обчислення результату.	20+20
Кейс-семінар	Груповою презентація	20
Індивідуальний семінар	Обговорення проблемних питань в усній	20

	формі (можливість індивідуальних виступів)	
Іспит		30

Всі конкретні завдання та терміни виконання будуть фіксуватися протягом семестру в стрічці **Google Клас**.

ПЛАН ЗАНЯТЬ НА VI СЕМЕСТР:

Тип заняття	Тема заняття
Лекція	Роль Е. Саті у формуванні «неакадемічних» форм музичної культури.
Лекція	Культурно-історичні умови діяльності композиторів французької «Шістки». Урбаністичні тенденції в музиці 1920-х років. Урбаністичні тенденції в музиці 1920-х років. Проекції художніх пошуків у творчості французьких композиторів 1930–1960-х років.
Семінар	Симфонічна творчість А. Онеггера як етапне явище європейського симфонізму.
Лекція	Музичний неокласицизм: П. Гіндеміт, Ф. Бузоні. Музично-театральні пошуки К. Орфа в контексті основних тенденцій розвитку сучасного театру.
Семінар	«Ludus tonalis» П. Гіндеміта як художнє втілення теоретичної системи композитора.
Семінар	Музично-театральні пошуки Карла Орфа в контексті основних тенденцій розвитку сучасного театру.
Лекція	Музична культура Англії ХХ століття в контексті ідей «нового ренесансу». Особливості «звучання» у європейському музичному просторі творів Е. Елгара, Р. Воан-Уільямса, Б. Бріттена.
Семінар	Музичний театр Бенджаміна Бріттена.
Лекція	Відлуння європейських традицій у музичній культурі США та шляхи створення унікальних жанрово-композиційних та смислових моделей. Естрадно-джазова та академічна лінії американської професійної музики в першій половині ХХ століття (Ч. Айвз, Дж. Гершвін). Творчі експерименти Г. Коуелла та Е. Вареза.
Семінар	Американський музичний модернізм.
Лекція	Загальні тенденції розвитку західної музичної культури після Другої світової війни. Післявоєнний авангард.
Семінар	Світоглядні позиції сучасної культури та стильовий ландшафт академічної музики ХХІ століття.
Лекція	Багатовимірна творча діяльність О. Мессіана в контексті традицій національної культури. Феномен митця в музичній культурі ХХ століття: погляд на О. Мессіана з позицій сьогодення.

Семінар	Багатовимірна творча діяльність Олів'є Мессіана в контексті традицій національної культури.
Лекція	Принципи формування авангардних музичних технік та специфіка їх втілення у творчості композиторів різних національних шкіл. (П. Булез, К. Штокгаузен, Л. Ноно, Л. Беріо, Д. Лігеті, Я. Ксенакіс та інш.)
Лекція	Принципи формування авангардних музичних технік та специфіка їх втілення у творчості композиторів різних національних шкіл. (Дж. Кейдж, Т. Райлі, С. Райч, Ф. Гласс, А. Пярт, К. Сааріаго та інш.)
Семінар	Спільні та індивідуальні шляхи організації звукової матерії провідними представниками європейської та американської музичних культур.
Лекція	Електроакустична музика кінця ХХ – початку ХХІ століття як етап формування нової парадигми музичного мислення у європейській культурі. Художньо-естетичні орієнтири та специфіка технічних рішень у спектральній музиці композиторів групи «Ітінерер».
Семінар	Французька спектральна музика 1970–1980 х років: теоретичні засади музичної мови.
Семінар	Тенденції розвитку Західної музики ХХІ століття.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія західної музики» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Кожний модуль включає бали за виконання самостійної роботи, виступи на семінарських заняттях, модульну контрольну роботу, тест. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лекційних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Принципи оцінювання семінарських презентацій:

Логічний вибір матеріалу і чіткий план виступу, який вказаний на слайді на початку презентації	5 балів
Обов'язкова наявність посилань на джерела цитування, якщо використовуються не ваші власні думки	5 балів

Обов'язкова наявність висновку (заключення, підсумку)	5 балів
Креативність візуального оформлення проєкту.	5 балів

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ

Матеріали кожної лекції викладаються на платформі Google Клас групи. Основні методичні складові:

- Презентації лекцій
- Додаткова література до лекцій і семінарських занять

Рекомендована література

Основна:

- Антонова О. Г.* Інструментальний концерт у творчості Франсіса Пуленка: проєкції жанру // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. 2020. № 1 (46). С. 43–55.
- Антонова О. Г.* Скрипкові концерти Філіпа Гласа в світлі ігрової природи жанру // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. 2018. № 3 (40). С. 17–27.
- Батанов В. Ю.* Універсалізм творчої діяльності П. Хіндемита // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2019. С. 290–295.
- Жаркова В.* Вокальний цикл Даріюса Мійо «Сільськогосподарські машини»: епатаж чи сповідь? // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського : зб. статей. Київ, 2023. Вип. 138. С. 76–88.
- Жаркова В.* Метафізичні проєкції «життя звуку» в музиці Каї Сааріахо // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОНМА імені А. В. Нежданової. Одеса, 2020. Вип. 31. Кн.1. С. 5-19.
- Павлишин С.* Американська музика. Львів : БаК, 2007. 316 с.
- Різаєва Г. Є.* «Bleuet» на вірші Гійома Аполлінера: перша пісня війни Франсіса Пуленка. Науковий вісник МАУ імені П.І. Чайковського, 2023, № 138, С. 89-102.
- Різаєва Г. Є.* Кокто – Пуленк: «Голос людський» на перетині двох художніх світів // Науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової. Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2021. № 33. Т. 1. С. 22–34.
- Тукова І. Г.* Звукопошукова тенденція у композиторській практиці другої половини ХХ – початку ХХІ століття // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2019. № 3 (44). С. 56-69.

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Додаткова:

Камінський В. Електронна та комп'ютерна музика: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів зі спеціальності «Музичне мистецтво». Львів : Сполом, 2001. 212 с.

Collaer P. Darius Milhaud. San Francisco Press, 1988. 420 p.

Halbreich H. Arthur Honegger. Amadeus Press, 2003. 677 p.

Lacombe H. Francis Poulenc. Paris: Fayard, 2013. 1102 p.

Manning P. Electronic and Computer Music. Oxford University Press, 2013. 570 p. The Cambridge Companion To Electronic Music. Edit. Nick Collins, Julio d' Escriván. Cambridge University Press, 2017. 358 p.

Nicholls D. The Cambridge History of American Music. Cambridge University Press, 2004. 654 p.

Taruskin R. Oxford History of Western Music. V. Music in the late 20th century. Oxford : Oxford University Press, 2009. 610 p.